

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.10.2021 roku (...) -2003 Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27.09.2021 o doliczenie stażu odmówił B. K. ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1.01. 1999 r. z uwagi na fakt, iż przedłożone dowody nie powodują zmiany wartości kapitału początkowego.

Okresy zatrudnienia od 7.07.1981 -29.07.1981, od 23.07.1982 -10.08.1982 r. oraz od 12.08.1982 do 30.08.1982 potwierdzone zeznaniami świadków w ocenie organu nie zostały wystarczająco udowodnione.

/ decyzja kapitałowa k. 25 akt ZUS/

Decyzją z 27.10.2021 r. na podstawie art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U 2021 poz 291 ze zm) oraz Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 w prawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe Zakład Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu wniosku z 27.09.2021 odmówił B. K. prawa do przeliczenia nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego z uwzględnieniem okresu zatrudnienia od 7.07.1981 do 29.07.1981 od 23.07.1982 do 10.08.1982 oraz od 12.08.1982 do 30.08. 1982 w NBP Oddział Wojewódzki w S..

W uzasadnieniu powyższego wskazano, iż na potwierdzenie zatrudnienia jako wychowawca kolonii wnioskodawczyni złożyła oświadczenie oraz zeznania świadków. Z wcześniejszych umów o pracę wynika, że wnioskodawczynię zatrudniono na czas określony. W oświadczeniu wnioskodawczyni poinformowała organ rentowy o pracy na pełen etat z zeznań świadków wynikało zaś, że była to praca sezonowa. Nie ma informacji czy w tym okresie wnioskodawczyni była zgłoszona do ubezpieczenia społecznego. W aktach świadka brak dokumentów potwierdzających wspólne zatrudnienie.

Nadto organ wskazał, iż środkiem dowodowym w postępowaniu o świadczenie emerytalno- rentowe w przypadku prac sezonowych jest: świadectwo pracy a w przypadku jego brak zaświadczenie o liczbie godzin przepracowanych w poszczególnych miesiącach roku, przy czym dany miesiąc uznaje się za okres zatrudnienia jeżeli praca wykonywana była w połowie wymiaru czasu pracy tj. przez co najmniej 4 godziny dziennie (23 godziny tygodniowo). Okresów pracy sezonowej nie można udowodnić zeznaniami świadków.

W aktach emerytalno- rentowych znajduje się pismo Narodowego Banku Polskiego, gdzie należy zgłosić się w sprawie otrzymania dokumentów za wskazany okres. Brak jest informacji czy ubezpieczona wystąpiła o wydanie dokumentacji a jeśli tak to jaką otrzymała odpowiedź.

/ decyzją k. 47 akt ZUS/

Odwołania od obu powyższych decyzji wniosła ubezpieczona B. K. domagając się ich zmiany i przeliczenia zarówno kapitału początkowego jak i należnego jej nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego z uwzględnieniem okresów zatrudnienia od 7.07.1981 do 29.07.1981 od 23.07.1982 do 10.08.1982 oraz od 12.08.1982 do 30.08.1982 w NBP Oddział Wojewódzki w S..

W uzasadnieniu swego stanowiska wnioskodawczyni podniosła, iż w ww okresach była zatrudniona w oparciu o umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w P. Kolonijnej NBP w M., w przypadku pierwszej z nich w charakterze magazyniera następnie zaś jako wychowawca co potwierdzają zgromadzone przez nią dokumenty - umowy o pracę, oryginał zaświadczenia uprawniającego do zatrudnienia jej w charakterze wychowawcy, oryginały kopert z nadrukiem NBP z kwotami wynagrodzenia za pracę w M. oraz zeznania świadków. Tym samym jej roszczenia są uzasadnione.

/ odwołanie k. 3-6 z załącznikami k. 7-15 akt VIII U 2799/21, odwołanie k. 3-6 akt VIII U 2800/21/

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie jako bezzasadnych podtrzymując argumentację z zaskarżonych decyzji.

/ odpowiedź na odwołanie k. 7-8 akt VIII U 2800/21/

Postanowieniem z dnia 2 grudnia 2021 r. Sąd sprawy z obu ww. odwołań połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/ postanowienie k. 12 akt VIII U 2800/21/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni B. K. nazwisko panięskie K. urodziła się (...)

/bezsporne /

W okresach od 7.07.1981 do 29.07.1981 od 23.07.1982 do 10.08.1982 oraz od 12.08.1982 do 30.08. 1982 wnioskodawczyni była zatrudniona w oparciu o umowę o pracę w NBP Oddział Wojewódzki w S.:

- od 7.07.1981 do 29.07.1981 w Ośrodku (...) w M. na stanowisku magazyniera za wynagrodzeniem: stawka płacy zasadniczej 3,250 zł plus 300 zł stawka dodatku funkcyjnego,

- od 23.07.1982 do 10.08.1982 w Ośrodku (...) w M. na stanowisku wychowawcy za wynagrodzeniem: stawka płacy zasadniczej 2.631 zł plus 365 zł stawka dodatku funkcyjnego,

- od 12.08.1982 do 30.08. 1982 w Ośrodku (...) w M. na stanowisku wychowawcy za wynagrodzeniem: stawka płacy zasadniczej 2.631 zł plus 365 zł stawka dodatku funkcyjnego,

/ umowy o pracę k. 29-34 akt ZUS kopie kopert z adnotacją w przedmiocie wynagrodzenia k. 14-15, zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 17.05.2022 00:02:05-00:02:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 11.02.2022 00:01:32-00:09:13 zeznania świadka J. K. protokół z rozprawy z dnia 20.04.2022 00:24:24-00:29:45, zeznania świadka B. C. protokół z rozprawy z dnia 20.04.2022 00:31:17-00:35:48/

Podczas wskazanych okresów zatrudnienia wnioskodawczyni pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy. Będąc magazynierem była odpowiedzialna za przyjmowanie materiałów, które były potem wydawane na stołówkę. Do jej obowiązków należało przyjęcie towaru i wpisanie go do kartoteki.

Jako wychowawca 24 h na dobę opiekowała się grupami kolonijnymi dziećmi i młodzieżą

/zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 17.05.2022 00:02:05-00:02:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 11.02.2022 00:01:32-00:09:13 zeznania świadka J. K. protokół z rozprawy z dnia 20.04.2022 00:24:24-00:29:45, zeznania świadka B. C. protokół z rozprawy z dnia 20.04.2022 00:31:17-00:35:48/

Wynagrodzenie wypłacane wnioskodawczyni z tytułu zatrudnienia obejmowało kwoty z umowy. Dodatkowo wypłacano jeszcze nagrody. Wynagrodzenie wypłacano w gotówce w kopertach, po podpisaniu list. Na kopercie były wskazane wypłacane kwoty. Wynagrodzenie wypłacał bank ze S.. Wnioskodawczyni nie sprawdzała czy wypłacane kwoty zgadzają się z zapisami umów o pracę.

/zeznania wnioskodawczyni protokół z rozprawy z dnia 17.05.2022 00:02:05-00:02:55 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 11.02.2022 00:01:32-00:09:13 kopie kopert z adnotacją w przedmiocie

wynagrodzenia k. 14-15 zeznania świadka J. K. protokół z rozprawy z dnia 20.04.2022 00:24:24-00:29:45, zeznania świadka B. C. protokół z rozprawy z dnia 20.04.2022 00:31:17-00:35:48/

Wnioskodawczyni legitymuje się zaświadczeniem z dnia 7.05.1982 uprawniającym do zatrudnienia jej w charakterze wychowawcy w placówce wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej wydanym pod nr 52/82 przez wizytatora mgr Z. K. z Wydziału Oświaty (...) i (...) ze stosownym wpisem Kierownika P. Kolonijnej Narodowego Banku Polskiego w M. potwierdzającym okres pracy ww. w charakterze wychowawcy w spornych okresach 1982 r.

/ zaświadczenie k. 27-28 akt ZUS/

Wnioskodawczyni nie dysponuje świadectwami pracy za wskazane okresy zatrudnienia.

/ bezsporne/

Decyzjami z dnia 16.09.2020 r. i 28 .09.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego B. K. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął ostatecznie podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1216,01 zł ustaloną decyzją z dnia 19.03.2004 r. (tj przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj od 1.01.1989 do 31.12. 1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 99,60%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 99,60% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww. ustawie 99,60%. x 1 220,89 zł = 1216,01 zł).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 11 lat, 1 miesiąc, 25 dni, tj. 133 miesiące okresów składkowych, 5 lat 1 miesiąc 10 dni tj 61 miesięcy po ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych 3 lata 8 miesięcy 19 dni okresów nieskładkowych.

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 55,10%.

Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Do ustalenia współczynnika przyjęto:

- wiek w dniu 31.12.1998r. - po zaokrągleniu do pełnych lat - wynoszący 35 lat

- łączny staż ubezpieczeniowy – wynoszący 15 lat.

Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 76 897,37 zł.

/decyzje kapitałowe k. 19-23 akt kapitałowych ZUS/

Pierwotnie decyzją z dnia 18.09.2020 r. następnie uchyloną decyzją z dnia 28.09.2020 organ rentowy na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych po rozpatrzeniu wniosku z dnia 6.08.2020 r. ostatecznie przyznał wnioskodawczyni prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia przez ubezpieczoną wieku 60 lat od 1.09.2020 tj od daty nabycia uprawnień do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Podstawę obliczenia wskazanego świadczenia stanowiła ustalona na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc od którego przysługuje wypłata świadczenia:

- kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji składek tj 370069,06 zł

- kwota kapitału początkowego zaewidencjonowana na koncie z uwzględnieniem waloryzacji tj 364488,78 zł,

- średnie dalsze trwanie życia dla osoby w wieku 60 lat, według tablic średniego trwania życia obowiązujących w dniu zgłoszenia wniosku o świadczenie 261,50 zł.

Wysokość nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na dzień 1.09.2020 r. wyniosła miesięcznie 2809,02 zł.

/ decyzje k. 21-22 i k. 23-24 akt ZUS/

We wniosku z dnia 27.09.2021 o ponowne przeliczenie świadczenia emerytalno –rentowego ubezpieczona wniosła o ponowne przeliczenie kapitału początkowego i nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego z uwzględnieniem ww. okresów zatrudnienia w Narodowym Banku Polski – Oddział Wojewódzki w S. w P. Kolonijnej NBP w M..

/ wniosek z załączonymi dokumentami k. 37-46 akt ZUS/

W rozpoznaniu wskazanego wniosku wydano zaskarżone decyzje.

/bezsporne/

Przy uwzględnieniu umów z lat 1981-1982 tj przy przyjęciu do stażu okresów od 7.07.1981 do 29.07.1981 od 23.07.1982 do 10.08.1982 oraz od 12.08.1982 do 30.08. 1982 z uwzględnieniem zawartych w umowach wynagrodzeń tj. w 1981- (...),87, 1982 - (...),50, hipotetycznie po przeliczeniu wartość kapitału początkowego wnioskodawczynie wynosi: 78287,22 zł przy czym nadal najkorzystniejszy jest wskaźnik z lat 1989 -1989 i wynosi 99,60%.

Po przeliczeniu wysokości kapitału początkowego i nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na dzień nabycia prawa wynosi:

- kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowane na koncie z uwzględnieniem waloryzacji składek -370069,06 zł,

- kwota kapitału początkowego zaewidencjonowanego na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 371076,58 zł,

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 261,50 miesięcy

Wysokość świadczenia kompensacyjnego wynosi $((...),06 + (...),58)/261,50 = (...),21$

Wysokość świadczenia po waloryzacji:

-od 01.03.2021- $(...),21 \times 104,24 \% = (...),38$

-od 01.03.2022 - $295,38 \times 107\% = 3161,19$ zł

/ pismo hipotetyczne wyliczenie kapitału początkowego i nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego k. 50-60/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach emerytalnych wnioskodawczynie, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Sąd nie znalazł zaś podstaw by kwestionować je z urzędu. Za wiarygodne Sąd uznał także zeznania wnioskodawczynie i przesłuchiowanych w procesie świadków, co do faktycznego zatrudnienia wnioskodawczynie przez NBP Oddział Wojewódzki w S., w Ośrodku (...) w M. w spornych okresie jak i co do wielkości wypłacanego jej wówczas wynagrodzenia. Zeznania ww. osób w tym zakresie były bowiem logiczne spójne i korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem zwłaszcza zachowaną dokumentacją osobową wnioskodawczynie.

Podstawą ustaleń było też dokonane przez ZUS hipotetyczne wyliczenie należnych wnioskodawczyni świadczeń – kapitału początkowego i nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego z uwzględnieniem przy wyliczeniu stażu spornych okresów zatrudnienia i uzyskiwanych wówczas zarobków wynikających bezpośrednio z zawartych umów o pracę. Podnieść należy, że wskazane wyliczenie nie było kwestionowane przez wnioskodawczynię. Nadto w ocenie sądu wskazane wyliczenie obejmowało kwoty, które niewątpliwie wnioskodawczyni były za wykonaną wówczas pracę wypłacane. Były to bowiem kwoty wprost zagwarantowane w umowie jako świadczenie wzajemne za wykonaną pracę. Ponadto fakt ich wypłaty potwierdzają świadkowie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 173 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Dz.U. z 2022 r. poz. 504 t.j., dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do art. 174 ust. 1 tejże ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6 (w tym okres pobierania zasiłku macierzyńskiego)
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie z ust. 3 przywołanego artykułu, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Według ust. 3b jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a

tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Z kolei zgodnie z art.5 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 301 Świadczenie stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury, ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat, ustalone według obowiązujących w dniu zgłoszenia wniosku o przyznanie świadczenia tablic średniego trwania życia, o których mowa w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Jeżeli uprawniony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury, składki na ubezpieczenie emerytalne, zewidencjonowane na jego koncie w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, zwanym dalej Zakładem, zwiększa się przez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22, stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego w Zakładzie.

Kwota świadczenia nie może być niższa niż kwota najniższej emerytury, o której mowa w art. 85 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Świadczenie podlega waloryzacji na zasadach i w terminach przewidzianych dla waloryzacji świadczeń w art. 88, art. 89 i art. 93 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Stosownie natomiast do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Z kolei zgodnie z art. 26 ust 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W ust. 2 wskazano, że wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Przy czym

w ust. 4 i 5 wskazano, że tablice trwania życia ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do oceny prawidłowości braku uwzględnienia przy wyliczeniu należnego wnioskodawczyni nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego w tym wyliczenia kapitału początkowego, okresów zatrudnienia wnioskodawczyni od 7.07.1981 do 29.07.1981 od 23.07.1982 do 10.08.1982 oraz od 12.08.1982 do 30.08.1982 w NBP Oddział Wojewódzki w S., w Ośrodku (...) w M. i osiągniętych wówczas zarobków z uwagi na fakt, że wnioskodawczyni nie przedłożyła świadectwa pracy za wskazane okresy zatrudnienia i nie wykazała osiągniętych wówczas zarobków.

Należy podkreślić, iż w istocie zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199, wyrok SA Rzeszów z dnia 07-10-2015 III AUa 503/15 Teza pochodzi z portalu (...)) Zaliczenie nieudokumentowanych spornych okresów składkowych z przebiegu ubezpieczenia do stażu ubezpieczeniowego na podstawie zeznań świadków lub przesłuchania strony zainteresowanej jest dopuszczalne tylko w przypadkach nie budzących żadnych wątpliwości co do spójnego i precyzyjnego - rodzajowego oraz czasowego potwierdzenia się udowodnianych okoliczności. /Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 stycznia 1998 r. II UKN 440/97 Numer (...)

Natomiast zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego. Nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art. 246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy brak dokumentów na te okoliczność.

Dlatego, w niniejszej sprawie Sąd przeprowadził dowód z dostępnych dokumentów osobowych wnioskodawczynie – zawartych przez nią umów o pracę przesłuchania wnioskodawczynie i świadków, co pozwoliło w sposób wszechstronny przeanalizować zasadność zgłoszonego przez nią żądania.

W ocenie Sądu na gruncie rozpatrywanego przypadku wnioskodawczynie udowodniła fakt zatrudnienia w NBP Oddział Wojewódzki w S., w Ośrodku (...) w M. od 7.07.1981 do 29.07.1981 od 23.07.1982 do 10.08.1982 oraz od 12.08.1982 do 30.08. 1982. W świetle przedłożonego w sprawie materiału dowodowego, treści oryginalnych umów o pracę, zeznań wnioskodawczynie i świadków pracujących z wnioskodawczynią we wskazanym okresie, nie istnieje żadna wątpliwość, iż zatrudnienie było wówczas realizowane . I choć w istocie nie jest dostępną inna dokumentacja osobowa ze wskazanego okresu poza umowami o pracę, to także wobec zapisów zaświadczenia z dnia 7.05.1982 potwierdzającego uprawnienia wnioskodawczynie do zatrudnienia jej w charakterze wychowawcy w placówce wycieczki dla dzieci i młodzieży szkolnej ze stosownym wpisem Kierownika P. Kolonijnej Narodowego Banku Polskiego w M. potwierdzającym okres pracy ww. w charakterze wychowawcy, nie istnieją podstawy by okres ten jako okres zatrudnienia kwestionować.

Znamiennym jest, iż zeznające w procesie osoby spójnie wskazały że wnioskodawczynie pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy, w oparciu o umowę o pracę, wyjaśniły też na czym praca wnioskodawczynie polegała. Wyjaśniły też, jak było ukształtowane wynagrodzenie za pracę wnioskodawczynie -wynikało ono bezpośrednio z umowy o pracę plus ewentualnie nagroda co pośrednio znajduje potwierdzenie na adnotacjach na kopertach, które przy wypłacie otrzymywała wnioskodawczynie. Nie należy jednak tracić z pola widzenia, iż dostępne koperty nie dotyczą całości okresów spornych, zwarte na nich adnotacje nie zawierają pełnych informacji, co do sposobu ukształtowania wynagrodzenia wnioskodawczynie, stąd też nie sposób przyjąć w sposób pewny – czego z resztą ostatecznie wnioskodawczynie nie kwestionowana, iż otrzymywała w spornym okresie kwoty inne, niż tylko wskazane w umowach o pracę. Tym samym przyjąć należało, iż tylko wynagrodzenie wskazane w umowach mogło stanowić podstawę dla przeliczenia należnych wnioskodawczynie świadczeń. W ocenie Sądu w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego zachodziły zatem podstawy do uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego i świadczenia kompensacyjnego wnioskodawczynie spornych okresów zatrudnienia z wygradzeniem wskazanym w umowach o pracę.

Organ rentowy dokonał stosownego hipotetycznego wyliczenia wysokości kapitału początkowego i nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego wnioskodawczynie przy przyjęciu spornych okresów zatrudnienia i wyżej wskazanych kwot wynagrodzenia. Przy przyjęciu takich założeń nadal najkorzystniejszym okazał się wskaźnik z lat 1989-1989 99, 60% niemniej jednak wartość kapitału początkowego wyniosła 78287,22 zł a wyliczona wartość nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego na dzień nabycia prawa - 2834,21 zł. Powyższe wartości są niewątpliwie korzystniejsze niż te przyjęte w zaskarżonych decyzjach. Wobec tego odwołania wnioskodawczynie jako zasadne należało uwzględnić.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z tych też względów Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zmienił zaskarżone decyzje i ustalił wysokość nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego dla B. K. na dzień nabycia prawa w kwocie 2834,21 zł po

waloryzacji od 1 marca 2021 r. w kwocie 2954,38 zł wyliczonego przy uwzględnieniu kapitału początkowego w kwocie 78287,22 zł.

J.L.